

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

Eh. 2010. nov. 15.

AH/1688/2009.

Pályázati kiírás száma: GVH VKK/2/2009**Program elnevezése:** Az agrárrendtartási és kereskedelmi törvények egyes beszállító-védelmi szabályai érvényesülésének tapasztalatai**A támogatási szerződés száma:** AL/1919-002/2010, előzmény: AL/1688/2009**Kedvezményezett neve:** MTA KTI**Szakmai felelős neve:** Fertő Imre**A Program befejezésének határideje:** 2010. 11. 15.**A beszámoló csak részeredményre vonatkozik!**

- 1. Ismertesse a Program megvalósításának menetét, írja le a végrehajtás egyes lépéseit és csatolja a végrehajtás során keletkezett fontosabb dokumentumokat! Sorolja fel a Program megvalósításában közreműködőket (a Kedvezményezett részéről vagy megbízása alapján)!**

A Program megvalósítása három lépésben történt. Először az irodalmi áttekintést végeztük el (Fertő Imre és Bakucs Zoltán), amely alapján Fertő Imre összeállította az empirikus kutatáshoz szükséges kérdőívet. A második lépésben a kérdőívek válaszadókhöz való eljuttatása majd begyűjtésén volt a hangsúly, de ugyanakkor történt a nemzetközi teoretikus és empirikus irodalom feldolgozása és tanulmányba foglalása (Fertő Imre és Bakucs Zoltán). Az utolsó fázisban az empirikus elemzést (Fertő Imre) majd a tanulmány véglegesítését végeztük. Csatoljuk az empirikus felméréshez használt kérdőívet.

- 2. Részletesen ismertesse és értékelje a Program eredményeit!**

A program eredményeinek szakmai összefoglalása:

Az első részben a nemzetközi elméleti irodalom tükrében vizsgáltuk a beszerzési ár alatti értékesítésének szabályozását, valamint gyakorlati tapasztalatait számos OECD országban. Megállapíthatjuk, hogy nem létezik egységes szabályozás, meg adott gazdasági térségeken, vagy országokon belül is termék vagy legalábbis ágazatfüggő, hogy milyen termékekre milyen típusú szabályozás vonatkozik. Részben az elméleti kérdés tárgyalásakor, de főként az empirikus kutatások eredményeit ismertető részben arra a konklúzióra jutottunk, hogy *általában* a beszerzési ár alatti értékesítés tilalmának a pozitív hatásai legalábbis kérdésesek. A második részben a szerződéses kapcsolatok kikényszeríthetőségének az irodalmát valamint empirikus tapasztalatait vizsgáltuk. Ezen belül áttekintettük a szerződéses kapcsolatokkal valamint tranzakciós költségekkel foglalkozó nemzetközi irodalmat, majd a közép-kelet európai, átmeneti gazdaságokban végzett empirikus kutatások eredményeit ismertettük. A tanulmány legérdekesebb része, amelyhez hasonló kutatás tudunkkal Magyarországon nem készült, az előző két fejezetre alapozó

¹ Amennyiben a szakmai beszámoló a Program valamely fázisában született részeredmény(ek) bemutatására szolgál, a beszámolót csak az adott részeredményre vonatkozóan kell értelem szerűen kitölteni.

empirikus kérdőíves felmérés eredményeinek a vizsgálata. A mintát bemutató leíró statisztikai elemzés után, a törvény kikényszeríthetőségére koncentráltunk. Mivel a mintában egyaránt szerepelnek kereskedelmi és termelő vállalkozások, valamint kis és nagyvállalatok, a cégek tapasztalatait a legfontosabb ismérvek szerint kialakított csoport alapján vizsgáltuk. Az összes csoportra jellemző egyöntetű vélemény, hogy a szerződések bírósági úton történő kikényszerítése hosszú ideig tart és nagyon költséges. További közös eredmény, hogy bár csak a cégek kis része fordult bírósághoz szerződések kikényszerítésének a céljával (ezen belül azonban a konkrét százalékokat mérve már nyilvánvaló különbségek vannak a válaszadók között csoport ismérvek szerint), nagy többségük, még a kis cégeknek is van jogi képviselőjük. A többi kérdés esetében a vélemények megoszlanak annak függvényében, hogy termelő vagy kereskedelmi (ágazat), kis vagy nagy (méret), exportáló vagy nem (exportorientáció) vállalatokról beszélünk. A válaszadókról általában elmondhatjuk, hogy a szabályozás bevezetése nem rontott a helyzetükön, ellenben abban, hogy a szabályozás javította-e a helyzetüket a csoport ismérvek szerint különböznek a válaszok (pl. farmerek 17%, kereskedő 33%, kis vállalat 20%, nagyvállalat 22%, exportáló cégek 40%, nem exportáló 0%). A gazdasági válság negatív hatását a szerződések kikényszeríthetőségére vizsgálva, előbbihez hasonló módon megoszlanak a vélemények. A termelő cégek 33%-a, a kereskedelmi-feldolgozó cégek 14%-a, a kisvállalatok 25%-a a nagyvállalatok 17%-a, míg az exportáló cégek 40%-a gondolta úgy, hogy romlott a helyzetük a szerződések kikényszeríthetőségének terén. Megállapíthatjuk, hogy általában véve a cégek pozitívan fogadták a magyar szabályozást, noha ennek hatékonyságáról megoszlik a véleményük.

- a pályázati célkitűzésekkel összefüggésben

Az eredmények megfelelnek a pályázat célkitűzéseinek, áttekintettük a nemzetközi árszabályozásra valamint a szerződések kikényszeríthetőségére vonatkozó irodalmat, majd empirikusan mértük fel a magyar szabályozás hatásait.

- újszerűség bemutatása

A pályázat eredményeképpen született tanulmány első két része irodalom áttekintés, a harmadik azonban empirikus kutatás, amely eddig, legalábbis tudunkkal előzmények nélküli Magyarországon. Így az empirikus részben megfogalmazott eredmények új tudományos eredménynek tekinthetők.

- a továbbfejlesztés lehetőségei (pl. Program kiterjesztése, további kutatás, módosítás szükségessége)

A program továbbfejleszthető, a kérdőívben több olyan kérdés is szerepelt, amely nem kapcsolódott szorosan jelen Program célkitűzéseikhez, de hasznos adatforrás további kutatások számára.

- az eredmények hasznosításának lehetőségei

Az eredmények hasznosíthatók a GVH munkájában abból a szempontból, hogy először is tárgyalja a nemzetközi szabályozást illetve ennek következményeit, másodsor részben példát nyújt arra, hogy milyen empirikus kutatásoknak kell megalapozni fogyasztóvédelmi intézkedéseket.

3. Sorolja fel, és mellékelten csatolja a Programmal (annak eredményeivel) összefüggésben született tanulmányokat, kiadványokat, publikációkat,

előadásokat, stb.! A Program végrehajtása mennyiben segítette a Programban résztvevők tudományos előmenetelét?

A program keretében elkészült a Az agrárrendtartási és kereskedelmi törvények egyes beszállító-védelmi szabályai érvényesülésének tapasztalatai című tanulmány, amelyből készült további publikációk a következő évben fognak megjelenni.

4. Mutassa be, a Program megvalósítása mennyiben felel meg az eredeti szakmai tervnek (ütemezés, eredmények, esetleges eltérések indokai, különös tekintettel a támogatási szerződés módosítása nélkül végrehajtottakra)!

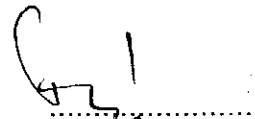
A program megvalósítása megfelelt az eredeti szakmai tervnek.

5. Amennyiben rendelkezésre áll, csatolja a Program résztvevői / célcsoportja által készített értékelést!

Kelt: Budapest, 2010. 11. 15.

Fülöp

.....
Szakmai felelős aláírása
(képviselőjének)

 Fülöp Luce

.....
Kedvezményezett

cégszerű) aláírása

